

Preek 1 Timotheüs 3: 15,16, 1 Timotheüs 4: 12-16 HSV

Broeders, zusters, gemeente van Christus, lieve mensen,

Een bijzondere dienst vandaag. We mogen aan het begin van een kerkelijk seizoen twee broeders in hun ambt bevestigen, Cor als wijkouderling, Gert als jeugdouderling.

En in feite heeft dit weer alles te maken met het thema van vorige week toen ds. Kasper Kruithof de aftrap gaf voor het nieuwe seizoen en sprak over 1 Petrus 2:5: *laat jezelf als levende stenen gebruiken voor de bouw van een geestelijke huis*. Deze beide broeders laten zich op een bijzondere manier inschakelen om te bouwen aan een geestelijk huis, maar de oproep om jezelf te laten inschakelen geldt natuurlijk niet alleen voor ouderlingen en diakenen. Het geldt voor iedereen in de gemeente. Met dode stenen kun je niet bouwen.

Petrus laat in dat gedeelte zien dat we bij een tempel niet meer moeten denken aan een gebouw, maar aan mensen! En Paulus schrijft aan Timotheüs hetzelfde: het huis is de gemeente (3:15). In de tijd dat de apostelen de eerste gemeenten stichtten stonden er in iedere stad tempels, een tempel in Jeruzalem voor de Here God, en ook in Efeze waar Timotheüs werkte stond een grote tempel van de afgod Artemis. Maar er bestonden geen grote christelijke gebouwen. Mensen kwamen samen in kleine zaaltjes en gewoon bij elkaar thuis. Pas veel later hebben christenen grote kathedralen neergezet en de indruk gewekt dat God in zo'n gebouw woont. Want in dat gebouw bewaarde met de heilige hostie (zoals het avondmaalsbrood genoemd werd) waarin Christus aanwezig zou zijn. En dat past een gewone sterveling bij binnenkomst eerbied, en daarom moet je in zo'n grote kerk zwijgen, of fluisteren, eerbiedig zijn, op je tenen lopen, want daar is God zelf aanwezig. Maar daar moesten de apostelen Petrus en ook Paulus niet zoveel van weten. Ik vermoed dat er ook niet op de tenen werd gelopen of gefluisterd werd als de gelovigen samenkwamen bij iemand thuis. God woont niet in grote sierlijke gebouwen van misschien een paar honderd vierkante meter. Dat lijkt wel eerbiedig, maar de werkelijkheid is veel radicaler. Wie meent dat God in een kerkgebouw woont, doet alsof Hij daarbuiten niet woont. En wie doet alsof de kerkdienst tussen votum en groet en de laatste zegen een heilig moment is en dat het koffiedrinken na de dienst minder heilig is, trekt ons gewone leven en de 'geestelijke momenten' teveel uit elkaar. God woont niet in gebouwen, maar in gelovige mensen van vlees en bloed. En de eredienst is niet een uurtje, of iets langer, op zondagmorgen. Hun hele leven is eredienst! We zijn met elkaar huis van God. Nu hier in de dienst luistert het huis van God naar de preek. En straks gaat het huis van God zingen, en na de dienst gaat

een deel van het huis van God koffiedrinken. Wij zijn een huis, een huis bestaande uit mensen die het geheimenis hebben leren kennen dat God in Christus gekomen is naar de wereld. En Paulus onderstreept dat in vs. 16 met een leid dat door de gelovigen toen al gezongen werd. Geen Psalm dus, de gemeente zong wel psalmen, maar ook lofzangen en geestelijke liederen. Vs. 16 is een lied over Christus, (in het Grieks duidelijk op rijm) dat toen al door de gelovigen gezongen werd als een soort geloofsbelijdenis!

God is geopenbaard in het vlees, is gerechtvaardigd in de Geest, is verschenen aan de engelen, is gepredikt onder de heidenen, is geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid.

En dat huis van God, bestaande uit levende stenen, is in de wereld als een pijler en fundament van de waarheid. En die waarheid is Christus. Niet het kerkgebouw is een getuigenis in de wereld, maar de mensen die samen als levende stenen het huis van God vormen.

Ook in Efeze was door Paulus' arbeid een huis van God, een christelijke gemeente ontstaan. En Paulus heeft de jonge Timotheüs daar achter gelaten om het gemeenteleven verder op te bouwen. Timotheüs was een trouwe helper van Paulus, maar hij had wel af en toe een duwtje in de rug nodig. We lezen over hem in de 1^e Korinthebrief (16:10) dat Paulus de Korinthiërs waarschuwt: *Wanneer Timotheüs komt, zorg er dan voor, dat hij bij u niet afgeschrikt wordt, want hij doet het werk des Heren evenals ik.*

En ook in de brieven aan Timotheüs zien we dat Paulus Timotheüs wel eens moet aansporen:

Kom op Timotheüs, God heeft ons niet gegeven een geest van lafhartigheid, maar van kracht, van liefde en van bezonnenheid. Schaam je dus niet voor het getuigenis van onze Here....(2Tim. 1:7).

En in de tekst van vandaag lezen we dat *niemand Timotheüs mag geringschatten om zijn jeugdige leeftijd (4:11).*

Timotheüs was enerzijds een gewone jongen, maar aan de andere kant ook weer niet! Hij doet het werk des Heren en hij is onder handoplegging in zijn taak bevestigd. En alleen al om die reden verdient deze gewone jongen respect. De gelovigen in Korinthe moeten zorgen dat hij niet afgeschrikt wordt en de gelovigen in Efeze mogen hem niet geringschatten.

Ook dat heeft te maken met 'huis van God' zijn! Met levende stenen, die hun steentje bijdragen. De jonge, soms wat schuchtere en onzekere Timotheüs mag zijn rug recht

houden en zijn plek innemen, God heeft hem geroepen en daarom mag je je plek innemen, dat is zijn verantwoordelijkheid, maar de gemeente moet hem ook ruimhartig erkennen. Dat is de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Broeders, zusters, dat mogen we best op deze beide broeders toepassen. Zij worden straks in hun ambt bevestigd onder handoplegging door de kerkenraad. Voor beiden de eerste keer. En ook voor hen geldt mogelijk wat ook voor Timotheüs geldt. Misschien twijfelen ze aan zichzelf vanwege leeftijd, of vanwege onzekerheid: ben ik wel geschikt, wie ben ik om de gemeente te leiden. Maar dan is het Bijbelwoord van vanmorgen ook op hen van toepassing: niemand mag jullie geringschatten! En dan zijn de woorden van Paulus aan de Korinthiërs ook aan onze gemeente gezegd: zorg dat zij niet afgeschrikt worden! Dat is levende stenen zijn met elkaar. Elkaar royaal steunen en erkennen dat God deze mannen heeft aangesteld, zodat ze hun werk met vreugde kunnen doen.

Als ouderling, diaken of voorganger van de gemeente kun je ook de overige instructies die Paulus aan Timotheüs geeft op jezelf betrekken. Ik loop even de verzen 12 en 13 heen. Wees een voorbeeld in woord, wandel, liefde, geloof en reinheid.

Hier gaat het dus om de levenswandel van Timotheüs. Wees een voorbeeld in wat je zegt en wat je doet. Sommige kerkelijke leiders hebben dit voorbeeld zo opgevat, alsof je dan de hele dag vrome geheimtaal moet uiten. Overal waar ze in de gemeente verschijnen wordt dan de 'tale Kanaäns' gebezigd, soms bijna voorgedragen. Hoe dat gepraat klinkt is een beetje afhankelijk van de kerkelijke kleur en hoe deze kerkelijke leiders erbij lopen ook. Maar Paulus heeft het niet over geheimtaal of witte boorden, gewaden, toga's. Dat schept alleen maar afstand.

Hij heeft het over liefde, over geloof en over reinheid. Dat is eigenlijk moeilijker. Een vrome buitenkant is makkelijker te regelen dan een vrome binnenkant. Qua uiterlijk zullen Paulus, Timotheüs en de andere apostelen niet opvallend anders geweest zijn dan hun tijdgenoten. Maar ze waren wel vol van hun Boodschap, de Boodschap van Jezus Christus en die gekruisigd. En die Boodschap droegen ze uit in de gemeente en daarbuiten. En daarbij sloten ze aan bij hun tijdgenoten. Voor de Joden een Jood, voor de Grieken een Griek. Uiterlijk doodnormaal, van binnen door de heilige Geest in vuur en vlam gezet.

En als leiders van de gemeente probeerden ze de gemeente in geestelijk opzicht te leiden. En dat deden ze door voor te lezen. De boekdrukkunst was nog niet uitgevonden, laat staan dat ieder de Bijbel op z'n mobieltje had, er waren maar enkele boekrollen van het Oude Testament beschikbaar en daar moest uit voorgelezen worden. Mogelijk werden ook

de brieven van Paulus al overgeschreven en voorgelezen in de verschillende gemeenten. Hoe dan ook, de gemeente werd voorgelezen, onderwezen en ook vermaand.

Ik heb het al wel eens vaker uitgelegd, maar ik zeg het nog maar eens. Het woordje 'vermanen' heeft in ons taalgebruik nogal een negatieve klank gekregen. We denken aan een opgeheven wijsvingertje waarmee gemeenteleden op hun zonden gewezen moeten worden. Maar het Griekse woord dat meestal met vermanen wordt vertaald in de Bijbel, betekent zoiets al aansporen, vertroosten. Het woord is verwant aan het zelfstandig naamwoord Trooster, Pleitbezorger, Voorspraak, dat zowel voor de Heilig Geest (Joh. 16) als voor de Here Jezus (1 Joh. 2:1) gebruikt wordt. Letterlijk betekent het zoiets als 'erbij roepen'. Vermanen wil dus veel meer zeggen dan iemand op z'n zonden wijzen. Vermanen is liefdevol trekken. Als iemand de fout in gaat mag hij of zij liefdevol gewezen worden op de vergeving die beschikbaar is, maar ook geholpen worden om het nu anders te gaan doen. Je helpt iemand om weer recht tegenover de Here God te komen staan en om weer z'n plek in de gemeente in te nemen te midden van al die andere mensen, die niet beter zijn dan jij.

En een ouderling of voorganger mag dat vermanen doen in alle bescheidenheid. Hij leeft immers zelf ook van genade. Daarom doet een ouderling er altijd goed aan, om voordat hij op pad gaat de gemeente in, eerst even in de spiegel te kijken. Niet om te kijken of z'n haar goed zit, maar om even te beseffen wie hij zelf is.

Paulus roept Timotheüs ook op om de gave van de Geest die hij ontvangen heeft niet te veronachtzamen. Om welke gave van de Geest het hier gaat, wordt er niet bij vermeld. We komen in de Bijbel in Romeinen 12, 1 Korinthe 12 en Efeze 4 een opsomming tegen van verschillende gaven. We weten in ieder geval dat Timotheüs ergens anders wordt aangespoord om het werk van een evangelist te doen (2 Tim.4:5). Mogelijk dat zijn gaven ook op dat vlak lagen.

In ieder geval is, terwijl Timotheüs de handen opgelegd kreeg van de gezamenlijke oudsten, over hem uitgesproken dat hij een bepaalde gave mag ontvangen om zijn taak te vervullen. Maar een gave hebben is nog niet hetzelfde als een gave ontwikkelen.

Vandaar dat Paulus Timotheüs stimuleert om ermee aan de slag te gaan.

En dat mag ook voor jullie gelden. Iedere gelovige in de gemeente heeft gaven van de Geest ontvangen. Bekwaamheden die je mag inzetten bij het uitoefenen van je taak. Voor de één is dat leiding geven, voor de ander onderwijzen, weer een ander kan goed vermanen en vertroosten. Door datgene te ontwikkelen wat je van God gekregen hebt, eer je Hem. Hij heeft je de bekwaamheden gegeven. Dat geldt voor ambtsdragers, maar niet

minder voor andere mensen in de gemeente. We zijn allemaal levende stenen, die meebouwen aan een geestelijk huis, die geroepen zijn om onze bekwaamheden in te zetten. Voor iedere gelovige geldt, als de Heilige Geest jou bekwaamheden heeft gegeven voor de opbouw van de gemeente, dan eer je Hem als je ze inzet en je doet Hem verdriet als je ze begraaft. Daarvoor heb je ze niet gekregen.

Je mag dankbaar zijn voor wat je ontvangen hebt, maar je mag ook dankbaar zijn voor de gaven die je niet hebt. Ongetwijfeld heeft iemand anders die wel en zo kun je als gelovigen elkaar prachtig aanvullen als een aaneensluitend geheel.

Paulus geeft Timotheüs nog een laatste instructie mee in onze tekst. *Zie toe op uzelf en op de leer (4:16)*. Ik begin even bij het laatste, zie toe op de leer. De jonge kerk waarin Timotheüs mocht dienen had veel te maken met allerlei dwalingen. Afwijkingen van de Bijbelse leer moeten aan het licht gebracht worden. Timotheüs moest ervoor waken dat afwijkende leringen voet aan de grond kregen in de gemeente. Ook in de 1^e Tessaloniëzen-brief roept Paulus op woorden die gesproken worden in de gemeente te toetsen. In dat kader gebruikt hij de bekende woorden 'onderzoek alles en behoud het goede'.

Mensen zijn feilbaar. Met de beste bedoelingen of met minder goede bedoelingen kunnen er dingen gezegd worden die niet overeenkomen met dat wat de Bijbel leert. Klopt het wat er gezegd wordt? Het gaat dus bij het onderzoeken van alle dingen niet om maar van alles uit te proberen wat er in de wereld te koop is. Een vrijbriefje om eens de beest uit te hangen of zo. Het gaat erom dat je jezelf als gelovige scherp houdt. Je onderzoekt of datgene wat er in de christelijke gemeente verkondigd wordt klopt met het woord van God. Dit is een heel belangrijk principe. Want daardoor voorkom je dat er gemanipuleerd wordt in de gemeente, of dat de macht bij één persoon komt te liggen. En daar waar dit *onderzoeken van alles* achterwege blijft zie je ook gebeuren dat er leerstellingen of wetten worden opgelegd aan de mensen die God niet vraagt en dat is zeer kwalijk. Dit onderzoeken is in de eerste plaats een taak voor de oudsten in de gemeenten, maar ook gemeenteleden hebben die taak. We zijn geroepen om elkaar op het juiste spoor te houden. Dicht bij de Here Jezus onder de leiding van de Heilige Geest.

Tenslotte wil ik nog iets zeggen over 'zie toe op uzelf'. Paulus bedoelt ongetwijfeld dat Timotheüs moet toezien op een christelijke levenswandel, maar ik wil het toch wat breder trekken. Natuurlijk is het waar dat de eerste ziel waar een zielzorger voor moet zorgen z'n eigen ziel is. Met andere woorden, houdt als ouderling je relatie met de Here God levend.

Doe je werk biddend in afhankelijkheid en onder de leiding van de Heilige Geest. Maar toezien op jezelf heeft ook te maken met gewoon rust pakken. God, de gemeente en jullie gezinnen zijn er niet mee gebaat als je opbrandt. Ook niet als je opbrandt in de gemeente. Zie toe op jezelf. En veronachtzaam jullie echtgenotes en gezinnen niet! De schrijver Adrian Plass vertelt in één van z'n boeken hoe hij zich helemaal uit de naad liep om gemeenteleden in nood bij te staan. Op een dag kwam hij thuis en toen lag er een briefje op het aanrecht: in het cafeetje om de hoek zit een vrouw met haar kinderen die door haar man in de steek is gelaten. Adrian rent naar het café toe en tot zijn schrik ziet hij daar z'n eigen vrouw en kinderen zitten.

Zover mag het niet komen. Ziet toe op jezelf!

Cor en Gert, ik wens jullie van harte Gods zegen toe bij jullie arbeid in de gemeente. Hij gaat met jullie mee. Hij heeft jullie ieder gaven gegeven die je mag inzetten tot eer van Hem. En de gemeente mag biddend om jullie heen staan.

Zo zijn we samen levende stenen voor de bouw van een geestelijk huis. Ieder op z'n plek. Cor als wijkouderling van wijk 10, Gert als jeugdouderling. Samen vormen we met de gemeente leden van één lichaam in verbinding met het Hoofd, de Here Jezus Christus.

We zijn blij met jullie.

Ik sluit af met (iets aangepaste) woorden van Paulus uit het 1e hoofdstuk van deze brief:

Wij brengen dank aan Hem, die jullie kracht gegeven heeft, Christus Jezus, onze Here, dat Hij jullie getrouw geacht heeft, daar Hij jullie in de bediening gesteld heeft (1:12).

AMEN